

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02
225 02 Praha 025

dne / date 27. června 2022

věc/ re **Připomínky společnosti T-Mobile k návrhu opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/3/xx.2022-X, trhu č. 3 – velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám**

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU ROZHODNUTÍ KE KONZULTACI: Návrh opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/3/xx.2022-X, trhu č. 3 – velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám, ze dne 27. 5. 2022, vedený pod čj. ČTÚ-25 085/2022-611

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÝCH SUBJEKTŮ: T-Mobile Czech Republic a.s.
Tomíčková 2144/1
148 00 Praha 4

IČ 649 49 681

Kontaktní osoba: Ing. Libor Šeda
Senior specialista regulace
mobil: 603 402 184
e-mail: libor.seda@t-mobile.cz z

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ: níže uvedené připomínky neobsahují obchodní tajemství a důvěrné informace

Jméno, příjmení, funkce oprávněných osob: Ing. Libor Šeda
Senior specialista regulace
mobil: 603 402 184
e-mail: libor.seda@t-mobile.cz

ÚVOD

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. (dále také jen „T-Mobile“) vítá možnost uplatnit své připomínky a komentáře k návrhu opatření obecné povahy analýzy č. A/3/xx.2022-X, trhu č. 3 – velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám (dále také jen „Návrh“).

MANAŽERSKÉ SHRNTÍ

Úvodem našich připomínek si dovoluujeme shrnout dva zásadní argumenty, na jejichž základě dovozujeme, že Český telekomunikační úřad (dále jen „úřad“ anebo „ČTÚ“) neodůvodnil, že velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám je vhodný k ex-ante regulaci, protože **není splněn test tří kritérií**. Úřad dále **neprokázal** ani **kolektivní dominanci** (nejsou splněna ani kritéria „Airtours“), na jejímž základě úřad stanovuje společnou významnou tržní sílu s následnými nápravnými opatřeními.

I. Nesplněný test tří kritérií

Úřad v Návrhu vychází z testu tří kritérií, který by zpracován v roce 2017 a aktualizován v roce 2020. O další doplnění tohoto testu se úřad snažil v současném Návrhu, nicméně nejsou zde uvedeny žádné nové argumenty podporující tvrzení úřadu, že jsou všechna tři kritéria kumulativně splněna. Např. z grafu č. 80 plyne, že možnost vstupu jednotlivých MVNO na trh je zcela neoddiskutovatelná, neboť každý rok vstupují na trh noví MVNO. O jejich úspěšnosti či naopak neúspěšnosti rozhoduje mnoho faktorů, stejně jako při vstupu podnikatelů do jiných ekonomických odvětví. Že dochází k pomalému poklesu MVNO je po počátečním „boomu“ naprosto přirozená věc, protože dochází ke konsolidaci trhu, kde méně úspěšní MVNO se rozhodnou opustit tento trh a investovat své peníze jinde. Mobilní trh naopak láká další investory, kteří jako noví MVNO vstupují na tento trh. Vstup MVNO na trh je tedy možný, což svědčí proti splnění kritéria č. 1, že existují značné a nikoli dočasné strukturální, právní nebo regulační překážky vstupu na trh.

Pokud vezmeme v potaz mobilní síťové operátory, tak ani jejich vstup na trh není nemožný, což bylo prokázáno v posledních dvou aukcích spektra, kdy si koupily spektrum pro účely poskytování mobilních služeb, a tím mohou na mobilní trh vstoupit, další 3 subjekty. Celkem je v České republice 6 subjektů se spektrem vhodným pro poskytování mobilních služeb, což je jeden z nejvyšších počtů v EU vůbec.

Současně s pořízením tohoto spektra vznikla 3 subjektům (na základě povinností stanovených úřadem) možnost využití národního roamingu od společnosti O2 pro jednodušší vstup na mobilní trh. V rámci této povinnosti mohou využít celonárodního pokrytí O2 za nákladově orientované ceny, což jim dává významnou cenovou a časovou výhodu. Protože tyto subjekty investovaly obrovské částky do nákupu spektra lze očekávat, že budou chtít tyto investice v co nejkratší době zpeněžit a vstoupí tedy na mobilní trh.

Společnost T-Mobile již v minulých připomínkách k předchozímu návrhu analýzy mobilního trhu upozorňovala, že podmínky pro žádost o národní roaming jsou již pravděpodobně splněny¹ a nic tedy nebrání v jeho spuštění. Stejného názoru byla i Evropská Komise, která ve svém rozhodnutí² uvedla, že „alespoň jeden operátor již splnil nebo by mohl brzy splnit podmínky způsobilosti pro regulované

¹ <https://nordictelecom.cz/pro-media/5/>

² Rozhodnutí Komise ze dne 17.2.2022 C(2022) 888 ve věci: CZ/2021/2351: Velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám

vnitrostátní roamingové služby a může se stát důvěryhodným konkurentem na maloobchodní úrovni“. Od rozhodnutí Evropské Komise uplynulo více jak čtvrt roku, lze tedy předpokládat, že splnění podmínek bylo již dosaženo.

Komise ve výše uvedeném rozhodnutí dále uvedla, že „skutečnost, že přístup ke spektru společnosti O2 musí být do roku 2029 poskytován na základě nákladově orientovaných podmínek, motivuje zájemce o přístup k tomu, aby na trh vstoupili co nejdříve“. Společnost T-Mobile se ztotožňuje s tímto názorem, který dokládá, že vstup nového operátora na mobilní trh v horizontu této analýzy (tedy do roku 2024) je pravděpodobný, a tedy že neexistují značné strukturální, právní nebo regulační překážky vstupu na trh. Kritérium č. 1 není splněno, a proto lze konstatovat, že velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám není vhodný k ex-ante regulaci.

Druhé kritérium testu tří kritérií má zkoumat, zda trh v daném časovém horizontu směřuje k účinné hospodářské soutěži. Podle názoru společnosti T-Mobile tomu tak je. Na trhu existují úspěšní virtuální operátoři, kteří mají konkurenceschopné nabídky s vyšším množstvím nabízených dat i v tarifech nad 500,- Kč. Úřadem provedený test replikovatelnosti je naprosto nerealistický, protože počítá s průměrnou spotřebou zákazníka 10 tisíc provolaných minut za jeden měsíc (resp. 10 tisíc poslaných SMS), což reálně znamená, že průměrný zákazník provolá 5 a půl hodiny denně! Takovýto výpočet je účelový a zcela zavádějící a z něho vyplývající tvrzení úřadu, že nelze replikovat až 84 % zkoumaných tarifů je tedy naprosto nesmyslné. Je tomu přesně naopak, virtuální operátoři jsou schopni replikovat i neomezené maloobchodní tarify síťových operátorů, jak dokládáme v připomínkách níže.

Nabídky síťových operátorů se od sebe liší již od roku 2017 a jejich rozdílnost v čase se zvětšuje. Dochází k diferenciaci na straně produktu, kdy jsou produkty nabízeny v různých cenových hladinách, a naopak když se porovnávají stejné cenové hladiny, nabídky jednotlivých operátorů se liší. Maloobchodní trh mobilních služeb vykazuje znaky efektivní hospodářské soutěže, protože se tržní podíly síťových operátorů dynamicky mění a s nimi se mění i struktura trhu. V posledních letech se značně změnilo zákaznické chování, kdy zákazníci požadují mnohem více dat, datová spotřeba exponenciálně roste, nelze tedy označit tento trh za stabilní. Z těchto důvodů je možné považovat kritérium č. 2 za nesplněné.

Trh se v posledních několika letech vyvíjí velmi pozitivně, a protože nevyhází první ani druhé kritérium testu 3 kritérií, není možné trh velkoobchodního přístupu k mobilním službám považovat za vhodný k ex-ante regulaci a úřad by jej měl vyřadit ze seznamů trhů vhodných k regulačním zásahům.

II. Způsobilost trhu k tacitní koluzi (neprokázání kolektivní dominance)

Úřad se v Návrhu pokouší o prokázání tacitní koluze, nicméně si neuvědomuje, že pro narušení tacitní koluze stačí být jen potenciál. Například nemusí dojít ke vstupu nového subjektu na trh ihned, stačí existence vhodných podmínek (hrozba), aby nový subjekt na trh mohl vstoupit. Takovouto hrozbou (existujícím vnějším faktorem) je zcela zřejmě povinnost poskytovat národní roaming, kterou má na základě podmínek aukce spektra uložena společnost O2.

Tento podstatný a existující vnější faktor má potenciál narušit chování hráčů v hypotetické tacitní koluzi. Pro udržitelnou tacitní koluzi je totiž zásadní, aby všichni její účastníci měli obdobné motivace ji udržovat. Pokud některá ze stran hypotetické tacitní koluze je ovlivněna vnějším faktorem, který má potenciál odlišit její motivaci, jak se chovat na trhu od ostatních hypotetických účastníků, pak je tacitní koluze jako koncept neudržitelná. Konkrétně pokud je jedna ze stran zavázána závazkem poskytnout za regulovanou nákladovou cenu národní roaming, tak její motivace k chování na trhu je zásadně odlišná než motivace stran (subjektů), které takový závazek nemají. Tím, že vznikne asymetrie v motivaci stran hypotetické tacitní koluze, by taková koluze byla neudržitelná, protože strany bez regulace by nedokázaly předvídat chování strany, která regulovaná (zejména cenově) je.

V případě trhu v ČR tak nemůže být zřejmé, zda, jak a o čem jedná společnost O2 se svými partnery s právem žádat o národní roaming (a to na škále nejedná vůbec, přes vyjednání výhodných MVNO podmínek, po implementaci národního roamingu) a tudíž není možné jakýmkoli způsobem předvídat motivace a chování O2 a koordinovat se s ním. Obdobně pak nedokáže společnost O2 předvídat strategii partnerů bez regulační povinnosti, kterou hodlají čelit potenciální změně na trhu, a kterou implikuje regulace jejich konkurenta (a to opět na škále nejedná vůbec, přes vyjednání výhodných MVNO podmínek, po implementaci komerčního národního roamingu).

V takové situaci, kdy strany nedokážou předvídat svá chování a mají různé tržní motivace, je existence tacitní koluze fakticky vyloučená. Úřad tedy neprokázal kolektivní dominanci na trhu a nemůže určit podniky s významnou tržní silou ani jim uložit jakékoli povinnosti.

Závěr k manažerskému shrnutí

Společnost T-Mobile se domnívá, že trh je dostatečně regulován (na základě podmínek z proběhlých aukcí spektra) a navrhovaný krok úřadu, tedy další regulace mobilního trhu, by byl zcela v rozporu s principy proporcionality a přiměřenosti, kterými je úřad při výkonu vrchnostenské moci vázán a ve svém důsledku by mohl být pro trh přímo škodlivý. Naopak společnost T-Mobile bere za prokázané, že snaha úřadu o regulaci mobilního velkoobchodního trhu je neopodstatněná a taková regulace by byla protiprávní. Důrazně a opakovaně navrhujeme provedení aktualizace testu 3 kritérií, ze kterých bez sporu vyplývá, že tento trh není vhodný k ex-ante regulaci a úřad tedy bude muset zastavit další snahy o regulaci tohoto trhu.

I. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU

I.1 Část C.1 Východiska pro regulaci – stav na českém mobilním trhu

Úřad se v prvních dvou odstavcích této kapitoly zabývá cenou mobilních dat na českém trhu. Společnost T-Mobile se domnívá, že by úřad měl vzít v potaz i vyjádření Evropské Komise. Komise ve svých dvou rozhodnutích týkajících se velkoobchodního mobilního trhu v České republice ze dne 15.12.2021 a ze dne 17.2.2022 totiž komentuje i úroveň soutěže na mobilním trhu v ČR, konkrétně tedy kritérium 2 - tendenci k účinné hospodářské soutěži.

Komise poukázala na skutečnost, že MVNO v období 2014–2020 zvýšili svůj tržní podíl, že většina maloobchodních a velkoobchodních cen se v posledních letech snížila a že spotřeba dat na jednu SIM kartu prudce vzrostla. Konkrétně: „Z údajů obsažených v posuzované analýze vyplývá, že MVNO zvýšili během 5 let (v období 2014 až 2020) svůj tržní podíl z 3,2 % na 5,8 %. Skutečnost, že hlavní MVNO jsou plně nebo částečně ve vlastnictví operátorů mobilních sítí, není na jiných vnitrostátních trzích neobvyklá a není sama o sobě známkou nefunkčního trhu, neboť ukazuje, že operátoři mobilních sítí musí reagovat na poptávku zákazníků po alternativních nabídkách diverzifikovanými strategiemi.“ Také „většina maloobchodních a velkoobchodních cen se navíc v posledních letech snížila a spotřeba dat na jednu SIM kartu prudce vzrostla (u domácností – ze 7,14 GB v roce 2017 na 37,7 GB v roce 2020), což dále ukazuje, že trh je stále konkurenceschopnější“.

Dále Komise uvedla, že v roce 2016 ČTÚ dospěl k závěru, že trh jeví tendenci k účinné hospodářské soutěži mimo jiné na základě faktorů, jako je neustále rostoucí počet MVNO na trhu a pozorovaný pokles maloobchodních cen mobilních služeb.

Komise také konstatovala, že „prosazování povinností, které již jsou uloženy v rámci podmínek spektra, přinese v dohledné budoucnosti na trhu pozitivní změny. Zejména lze očekávat, že vstup nového mobilního operátora na trh, který by se rychle z MVNO stal MNO (na základě vnitrostátního roamingu poskytovaného společností O2 za nákladově orientovaných podmínek nebo v důsledku získaných práv na užívání spektra) a který by mohl rovněž poskytovat přístup MVNO, vytvoří další konkurenční tlak na maloobchodní i velkoobchodní úrovni a naruší jakoukoli potenciální tacitní koluzi.“

Komise se proto domnívá, že „ČTÚ nedostatečně zohlednil význam stávající regulace, která může během tohoto období přezkumu trhu zlepšit situaci v oblasti hospodářské soutěže na trhu“.

Návrh T-Mobile

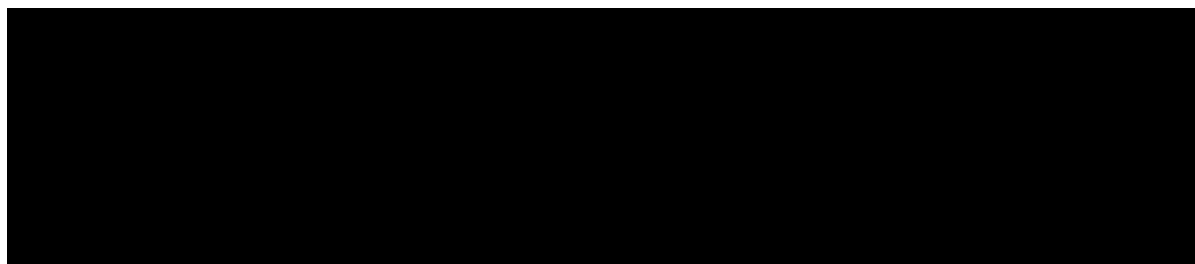
Navrhujeme upravit text těchto 2 odstavců v souladu se závěry Komise: „Vzhledem k nárůstu podílu virtuálních operátorů a poklesu většiny maloobchodních a velkoobchodních cen lze konstatovat, že trh je stále konkurenceschopnější a jeví tendenci k účinné hospodářské soutěži. Tuto tendenci lze prohloubit prosazováním povinností, které již byly uloženy v rámci podmínek spektra (především národního roamingu). Na základě těchto skutečností lze konstatovat, že mobilní trh v České republice směřuje k účinné hospodářské soutěži a v současné době není nutné provádět jakýkoliv další regulační zásah.“

I. 2 Část C.6 Analýza replikovatelnosti nabídky síťových operátorů

Úřad se v této části pokouší o analýzu replikovatelnosti nabídek síťových operátorů ze strany virtuálních operátorů. Kdy „princip výpočtu replikovatelnosti spočívá ve srovnání velkoobchodních plateb za průměrnou spotřebu zákazníků síťových operátorů s cenami jednotlivých maloobchodních produktů síťových operátorů“. Úřad na základě svých výpočtů tvrdí, že nelze replikovat až 84 % zkoumaných tarifů.

Společnost T-Mobile s výpočtem ani s následnými závěry nesouhlasí. Úřad počítá s jednotkovými velkoobchodními cenami napříč všemi operátory, které jsou ovlivněny zaměřením jednotlivých virtuálních operátorů. Zcela pomíjí skutečnost, že větší balíčky poskytují nižší jednotkovou cenu, což se v průměru ztratí díky vyšším jednotkovým cenám v malých balíčcích. Pokud by virtuální operátoři používali pouze balíčky s vyšším množstvím dat (případně minut a SMS), výsledná průměrná cena by byla nižší. Následný výpočet vychází z nominálních hodnot datových limitovaných balíčků, bez ohledu na reálnou spotřebu. U neomezeného hlasu/SMS bere úřad jako ekvivalent 10 tisíc jednotek min/SMS. Reálně to tedy znamená, že by v průměru každý takovýto zákazník provolal 5,5 hodiny denně! Navrhovat, aby velkoobchodní podmínky umožnily replikovatelnost takového smyšleného provozu je přinejmenším nemorální. Tento naprosto nerealistický výpočet, o který je opřen teoretický silový regulační zásah, je účelový a zcela zavádějící. Pokud by úřad vzal v úvahu reálně provolané minuty/SMS, výpočet by mu vycházel naprosto odlišně.

Obchodní tajemství začátek

[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile

Navrhujeme upravit výpočet replikovatelnosti tak, aby počítal s průměrnou spotřebou maloobchodních zákazníků a nikoliv s maximálním počtem minut/SMS/dat uvedeným v tarifu a v případě neomezených tarifů dokonce s hodnotou 10 tisíc minut/SMS.

Dále navrhujeme upravit text na řádce 839 a následujících řádcích takto: „Analýza replikovatelnosti, podpořená výše uvedeným výpočtem ukazuje, že ze strany MVNO lze replikovat prakticky všechny produkty MNO. MVNO jsou reálně schopni replikovat i produkty s neomezenými objemy hlasové služby, SMS a mobilních dat.“

I. 3 Kapitola 2.4.1

V této kapitole úřad popisuje, že MVNO nemají možnost reagovat na změnu maloobchodních nabídek síťových operátorů ve stejný čas, ale až se zpožděním 6 až 12 měsíců. Úřad dále konstatuje, že velkoobchodní nabídka neobsahuje „proaktivní“ prvek, který by umožnil MVNO reagovat na nabídku služeb (resp. konkrétní kampaně) MNO na maloobchodním trhu od „bodu 0“, tzn. spustit pro zákazníka kompetitivní nabídku ve stejný čas jako MNO a vycházejíc ze stejných nákladových podmínek. Kampaně MNO tak není možné pro MVNO ve stejnou dobu replikovat na maloobchodním trhu.

Společnost T-Mobile nesouhlasí s tímto konstatováním, ***Obchodní tajemství začátek*** [redacted]
[redacted] ***Obchodní tajemství konec*** Není tedy pravda, že nedochází ke zohlednění vývoje maloobchodního trhu na velkoobchodním trhu. ***Obchodní tajemství začátek*** [redacted]

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme nahradit celý text této kapitoly následovně: ***Obchodní tajemství začátek*** [redacted]

Obchodní tajemství konec

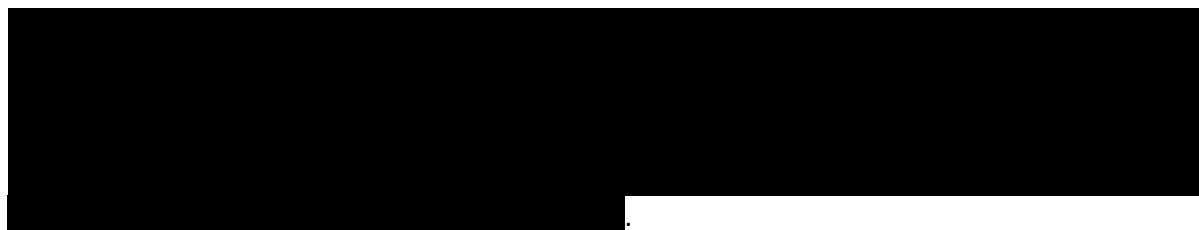
I.4 Kapitola 2.4.2

Společnost T-Mobile zásadně nesouhlasí s informacemi uvedenými v této kapitole. Virtuální operátoři, kteří jsou úspěšní, mají ve vyjednávání podmínek velkoobchodní spolupráce velmi dobrou vyjednávací pozici a podmínky těchto velkoobchodních smluvních vztahů mohou ovlivnit.

Není také pravdivé, že MNOs neusilují o získání MVNOs jako zákazníků na velkoobchodním trhu na základě konkurenčních nabídek. V roce 2021 dostala společnost Nej.cz velkoobchodní nabídku od společnosti O2, kterou následně akceptovala a postupně ji začíná využívat. Také společnost Český Bezdřát (EriMobile) změnila velkoobchodního dodavatele, když začala využívat síť společnosti Vodafone³. To je jasný důkaz, že existuje konkurence i na velkoobchodním trhu.

V odstavci začínajícím na řádku 1987 se úřad opět vrací k výpovědím velkoobchodní smluv společností T-Mobile. Naprosto nepravdivá je informace, že společnost T-Mobile ukončila velkoobchodní smlouvy bez udání důvodu. Všechny tyto smlouvy byly ukončeny i s udáním důvodu a přesně podle uzavřených smluv, tedy s tříměsíční výpovědní lhůtou. Důvodem bylo (podle společnosti T-Mobile) nezákonné rozhodnutí úřadu ve sporu mezi společnostmi T-Mobile a EriMobile. V tomto sporu úřad dovedl svou pravomoc rozhodovat o ceně za služby přístupu především na základě skutečnosti, že přístup k MVNO tvořil přílohu smlouvy o propojení. Vzhledem k tomu, že propojení a přístup zakládají podle zákona rozdílnou rozhodovací pravomoc úřadu a vzhledem k tomu, že přístupová část byla ke smlouvě o propojení původně přiložena pouze z důvodu administrativní úspory nyní donutila rozhodovací praxe úřadu společnost T-Mobile rozdělit smlouvy o přístupu a propojení také administrativně. Tento důvod výpovědi byl uveden u všech vypovězených kontraktů a současně bylo partnerům sděleno, že T-Mobile má zájem pokračovat ve spolupráci. Všichni virtuální operátoři obdrželi společně s výpovědí těchto smluv nabídku nových smluv (rozdělených na smlouvy o přístupu a smlouvy o propojení), přičemž ve smlouvách o přístupu k mobilní síti společnosti T-Mobile jim byly vylepšeny cenové podmínky, které jsou ještě výhodnější, než rozhodl úřad ve výše zmiňovaném sporu.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme nahradit celý text této kapitoly následovně: „Virtuální operátoři, kteří jsou úspěšní, mají ve vyjednávání podmínek velkoobchodní spolupráce velmi dobrou vyjednávací pozici a podmínky těchto velkoobchodních smluvních vztahů mohou ovlivnit.

Na velkoobchodním trhu existují i případy přechodu virtuálních operátorů od jednoho síťového operátora k jinému, což svědčí o probíhající soutěži.“

³ [Pevné připojení k Eri Internetu - ADSL VDSL SHDSL Wi-Fi 5G OPTIKA \(eri-internet.cz\)](https://www.eri-internet.cz/)

I. 5 Kapitola 3.1 Kritérium č. 1: značné a nikoli dočasné strukturální, právní nebo regulační překážky vstupu na trh

Úřad se v této kapitole snaží vyvrátit názor Evropské komise a BERECu, že kritérium č. 1 není splněno. Jedním z důvodů, které uvádí Evropská komise i BEREC je, že národní roaming sníží překážky vstupu na trh. Úřad naopak tvrdí, že tuto analýzu provádí výhradně pro časový horizont do očekávaného uplatnění národního roamingu. Protože ale není zřejmé, kdy případně nový subjekt na základě národního roamingu vstoupí na trh, a ani úřad toto datum v Návrhu nijak nepodložil (pouze vyjádřil své domněnky), nelze tvrdit, že kritérium č.1 je splněno.

Úřad například uvádí, že trh mobilních služeb je typický vysokou investiční náročností vstupu na trh, kdy vybudování celoplošné mobilní sítě představuje investice v řádech desítek miliard korun. To je nepochybně pravda, ale protože nový subjekt může využít národního roamingu, nemusí na začátku svého podnikání tyto investice vynakládat. Jak již uvedla Evropská komise, jeden ze subjektů již pravděpodobně splnil podmínky pro využití národního roamingu, proto pro vstup na trh již další investice na budování mobilní sítě nemusí vynaložit.

V dalším odstavci úřad tvrdí, že pro vybudování mobilní sítě je naprosto klíčová dostupnost kmitočtového pásma pod 1 GHz. Ovšem v případě zájemce o využití národního roamingu není potřeba mít toto spektrum, z tohoto důvodu úřad nastavil podmínky aukce tak, aby se zájemce o národní roaming dostal ke službám poskytovaným v těchto pásmech v hostitelské síti.

Úřad se dále odvolává na část návrhu C6. V této části se úřad nejdříve zabývá produktovým portfoliem síťových i virtuálních operátorů a jejich cenové hladiny. Úřad zde popisuje, že MVNOs se orientují pouze na část trhu, především na tu, kterou síťoví operátoři neobsluhují. To je hlavní důvod, proč většina virtuálních operátorů nabízí produkty v cenové hladině do 300,- Kč, resp. do 500,- Kč. Jedná se o produkty, které síťoví mobilní operátoři téměř nenabízí, proto mají virtuální operátoři snahu získat tyto zákazníky. Stejně tak síťoví operátoři prakticky nenabízí mobilní tarify bez dat, což je další segment trhu, na který se virtuální operátoři zaměřili. Ovšem existují i úspěšní virtuální operátoři, kteří se zaměřují na tarify ve vyšší cenové hladině, a tedy i na tarify s více daty a konkurují s nimi nabídkám síťových operátorů.

Dále v této části Návrhu úřad popisuje údajnou nereplikovatelnost tarifů síťových operátorů. Princip výpočtu replikovatelnosti pravděpodobně spočívá ve srovnání velkoobchodních plateb za průměrnou spotřebu zákazníků síťových operátorů s cenami jednotlivých maloobchodních produktů síťových operátorů. Z náznaků výpočtů (úřad bohužel nezveřejnil přesné výpočty ani základní vstupy jako jsou jednotkové velkoobchodní ceny) se ale zdá, že nejde o průměrnou spotřebu zákazníků síťových operátorů, ale o maximální možnou spotřebu daného tarifu. Pokud by úřad použil průměrnou spotřebu v jednotlivých tarifech, došel by k závěru, že ***Obchodní tajemství začátek***

Obchodní tajemství konec

V části C8 úřad hodnotí technickou připravenost síťové infrastruktury. Úřad zde tvrdí, že může být potřebná investice do „core“ systémů síťové infrastruktury pro poskytování 5G typu SA. Společnost T-Mobile má jiný názor. Pro poskytování národního roamingu není nutné mít tzv. stand alone 5G síť. Tato investice tedy není potřebná ani na straně síťového operátora, ani u operátora žádajícího o národní roaming. U dalších investic potřebných na straně příjemce národního roamingu uvádí úřad dobu realizace na 3 až 6 měsíců. Je ale možné, že potenciální zájemce tyto investice již provedl, což úřad v Návrhu nekommentuje. I kdyby k tomu ale nedošlo, je časově možné spustit národní roaming ještě v roce 2022 a nikoliv až po roce 2024, jak tvrdí úřad.

Ani další argumenty uvedené v této části jako dostupnost koncových zařízení nebo nehomogenní pokrytí potenciálních žadatelů o národní roaming neovlivní dobu vstupu na trh. Protože povinnost národního roamingu je i na 2G a 4G síti, lze použít prakticky jakékoliv zařízení na trhu. A pro zákazníky využívající tyto sítě nebude hrát ani nehomogenní pokrytí žádnou roli. Pokud budou zákazníci používat i 5G síť, která je v současnosti určena pouze pro datové přenosy, nebude mít nehomogenní pokrytí výrazný vliv ani na jejich vnímání kvality služeb.

Návrh T-Mobile:

Z výše uvedených důvodů je tedy zřejmé, že úřad nepředložil relevantní argumenty pro své tvrzení, že kritérium č.1 je splněno. Navrhujeme tedy upravit první odstavec této kapitoly následovně:

„Hodnocení Evropské komise a BEREC: Úřad v první řadě uvádí, že Komise ve svém rozhodnutí ze dne 17.2.2022 uvedla, že dle jejího názoru není kritérium č. 1 splněno. Tento svůj závěr založila zejména na základě toho, že závazek národního roamingu povede k odstranění překážek pro efektivní vstup a působení na trhu. V tomto hodnocení s Komisí souhlasí také BEREC, který má za to, že národní roaming sníží překážky vstupu na trh. ČTÚ nenašel žádné protichůdné argumenty a souhlasí se závěry Evropské komise a BEREC, že kritérium č. 1 není splněno.“

Dále navrhujeme vypustit druhý a třetí odstavec této kapitoly, protože nejsou relevantní.

Čtvrtý odstavec navrhujeme upravit takto:

„ČTÚ bere na vědomí, že na vymezeném maloobchodním trhu působilo ke konci roku 2020 133 nezávislých MVNO a 3 MVNO majetkově propojení s MNO, z čehož lze dovodit, že pro vstup na trh neexistují značné, a nikoliv dočasné strukturální překážky.“

Dále navrhujeme vypustit zbytek této kapitoly a změnit její závěr následovně:

„Na vymezeném relevantním trhu neexistují značné strukturální překážky vstupu na trh, a proto lze konstatovat, že kritérium č. 1 není splněno.“

I. 6 Kapitola 3.2 Kritérium č. 2: trh v daném časovém horizontu nesměřuje k účinné hospodářské soutěži

Úřad v této části tvrdí, že „analýzu provádí výhradně pro časový horizont do očekávaného uplatnění národního roamingu. Očekávané uplatnění národního roamingu Úřad doplnil zejména analýzou technických požadavků na implementaci národního roamingu a aktualizovaným průzkumem trhu, jak je blíže popsáno v kapitolách C.6, C.8 a 2.1.2. ČTÚ má tedy za to, že výhrada Komise ke splnění tohoto kritéria pro účely této analýzy odpadla a toto kritérium č. 2 je splněno. Z tohoto důvodu v ostatních aspektech analýzu splnění tohoto kritéria č. 2 nedoplnil a převzal z původní analýzy předložené Komisi v roce 2021.“

K výše uvedenému společnosti T-Mobile namítá, že úřad neprokázal, že národní roaming nebude uplatněn před rokem 2025. Podmínky pro nárok na národní roaming již pravděpodobně splnily dvě společnosti⁴, a jak jsme již uvedli v připomínkách výše, následné spuštění národního roamingu nebrání ani technické podmínky (připravenost síťové infrastruktury, koncová zařízení apod.).

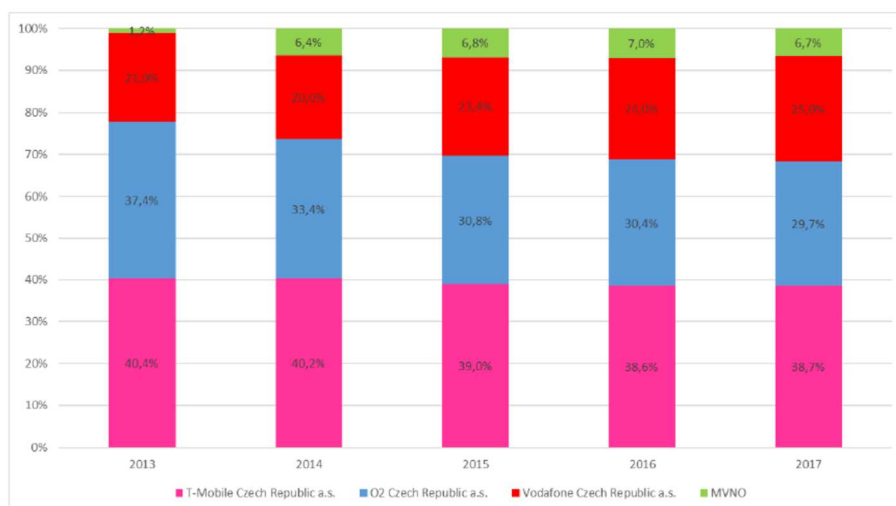
⁴ Viz výrok Evropské komise v jejím rozhodnutí ze dne 17.2.2022 C(2022) 888: „Komise má za to, že dva noví účastníci na trhu (Nordic Telecom a PODA) buď již požadovaného počtu základnových stanic dosáhli, nebo se mu blíží.“

Evropská komise ve svém rozhodnutí⁵ k tomuto kritériu navíc uvedla, že „některé velkoobchodní a maloobchodní ceny se v posledních letech snížily. Navíc, jak je uvedeno výše, tendence k účinné hospodářské soutěži nutně neznamená, že trh dosáhne stavu účinné hospodářské soutěže během období přezkumu. Závazky poskytnout přístup uložené v rámci licencí k využívání spektra by měly otevřít trh novému účastníku / novým účastníkům na trhu s ambicí stát se čtvrtým operátorem mobilní sítě. Kromě toho by regulovaný přístup k mobilním datům měl stávajícím MVNO pomoci aktualizovat jejich nabídky. Komise se proto domnívá, že ČTÚ nedostatečně zohlednil význam stávající regulace, která může během tohoto období přezkumu trhu zlepšit situaci v oblasti hospodářské soutěže na trhu.“

S touto připomínkou Komise se úřad nijak nevypořádává a pouze odkazuje na závěry z minulé analýzy, na jejímž základě přitom Komise tuto výtku napsala.

Společnost T-Mobile dále odkazuje na svoje připomínky k předešlému návrhu analýzy tohoto trhu, ve kterých jsme žádali o přidání grafů a jejich popisu do části zabývající se konkurencí na trhu. Jednalo se o graf s podíly na trhu podle počtu SIM karet, tedy základní ukazatel mobilního trhu, který úřad použil v předběžné analýze velkoobchodního trhu mobilních služeb:

Graf č. 9: Vývoj podílů na maloobchodním trhu podle celkového počtu všech SIM karet

Zdroj: ČTÚ dle ESD

Z grafu je patrné, že podíly jednotlivých síťových operátorů se dynamicky mění. Pokud úřad provádí analýzu konkurence z pohledu tržních podílů, jak uvádí na řádce 978, je vhodné použít více parametrů. Kromě tržeb za služby, je dalším vhodným parametrem počet SIM karet. Důvodem pro návrh tohoto parametru je například situace, kdy někteří operátoři mohou mít méně, ale bonitnějších zákazníků, než jiný operátor. Pokud by operátor s více zákazníky, kteří platí menší sumu za jeho služby (méně bonitní), změnil svoji strategii a začal nabízet atraktivnější nabídku pro bonitnější zákazníky, velmi pravděpodobně by došlo k velkému poklesu zákaznické báze tohoto operátora, nicméně tržby by mohly zůstat na stejné úrovni, jako při předchozí strategii (méně zákazníků by platilo větší cenu za lepší služby). Z tohoto příkladu je zřejmé, že je vhodné použít v této kapitole více parametrů.

Dále bychom chtěli odkázat i na grafy v kapitole 4 předchozí analýzy mobilního trhu, ze kterých je dynamika trhu také zřetelná. Jedná se např. o graf 66 zobrazující vývoj tržních podílů na velkoobchodním trhu na základě velkoobchodně prodaných aktivovaných SIM karet, včetně velkoobchodního přepraveje se zahrnutím samozásobení. V grafu je vidět nárůst podílu síťového operátora 2 v počtu aktivních SIM karet a naopak pokles podílu síťového operátora 1. Dynamika trhu

⁵ Rozhodnutí Komise ze dne 17.2.2022 C(2022) 888 ve věci: CZ/2021/2351: Velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám

je vidět i na grafech zobrazujících tržní podíly na základě objemu originovaných minut (graf 68), počtu odeslaných SMS (graf 70), nebo objemu přenesených dat (graf 72). Změna v podílech na trhu je největší u posledně jmenovaného grafu, kdy podíl objemu přenesených dat u síťového operátora 1 poklesl z 40,5 % v roce 2016 na 23,4 % v roce 2020. Takto výrazné změny na trhu jsou zřejmým důkazem konkurence na trhu.

Také na velkoobchodním trhu dochází ke změnám tržních podílů jednotlivých operátorů, jak dokazují grafy 93 a 94 v Návrhu. V obou grafech jde především o změnu podílu operátora označeného jako MNO1. Jeho podíl na trhu velkoobchodně prodaných aktivovaných SIM karet (včetně velkoobchodního přeprodeje se zahrnutím samozásobení) neustále roste, a to z počátečních 23,6 % v roce 2014 na 27,2 % v roce 2020. V druhém grafu, kde není zahrnuto samozásobení, vzrostl jeho podíl (pokud vezmeme prodej nezávislým MVNO) z 10,6 % v roce 2014 na 17,1 % v roce 2020.

Ještě větší změny podílů během stejného období, tedy let 2014 až 2020 lze vyčíst z grafů znázorňujících podíly operátorů na základě objemu originovaných minut (grafy 95 a 96), počtu odeslaných SMS (grafy 97 a 98), resp. objemu přenesených dat (grafy 99 a 100). Protože dochází ke změnám podílů o více než 10 % (viz grafy 96, 99 a 100), je evidentní, že síťoví operátoři mají na velkoobchodním trhu odlišné strategie, které mění situaci na trhu.

Z těchto grafů je tedy zřejmé, že se podíly jednotlivých síťových operátorů na velkoobchodním trhu dynamicky mění a lze tedy konstatovat, že trh vykazuje známky efektivní soutěže.

Návrh T-Mobile:

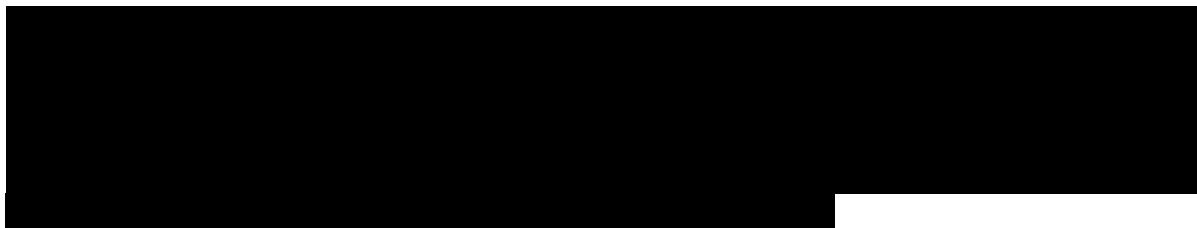
Navrhujeme doplnit do této kapitoly grafy s tržními podíly operátorů podle počtu SIM karet, tedy aktualizovaný graf č. 9 z předběžné analýzy velkoobchodního trhu mobilních služeb. A dále grafy 68, 70 a 72 z kapitoly 4 předchozí analýzy mobilního trhu.

Na základě vložených grafů a údajů uvedených výše navrhujeme upravit text na řádcích 2460 až 2470 takto: „Na základě provedené analýzy a výše uvedeného hodnocení situace na maloobchodním trhu, lze konstatovat, že maloobchodní i velkoobchodní trh mobilních služeb vykazuje znaky efektivní hospodářské soutěže. Tržní podíly síťových operátorů se dynamicky mění a s nimi se mění i struktura trhu.“

I. 7 Kapitola 3.2 Kritérium č. 2: trh v daném časovém horizontu nesměřuje k účinné hospodářské soutěži

V odstavci začínajícím na řádku 2476 se úřad opět vrací k výpovědím velkoobchodní smluv společností T-Mobile. Naprosto nepravdivá je informace, že společnost T-Mobile ukončila velkoobchodní smlouvy bez udání důvodu. Všechny tyto smlouvy byly ukončeny i s udáním důvodu a přesně podle uzavřených smluv, tedy s tříměsíční výpovědní lhůtou. Důvodem bylo (podle společnosti T-Mobile) nezákonné rozhodnutí úřadu ve sporu mezi společnostmi T-Mobile a EriMobile. V tomto sporu úřad dovedl svou pravomoc rozhodovat o ceně za služby přístupu především na základě skutečnosti, že přístup k MVNO tvořil přílohu smlouvy o propojení. Vzhledem k tomu, že propojení a přístup zakládají podle zákona rozdílnou rozhodovací pravomoc úřadu a vzhledem k tomu, že přístupová část byla ke smlouvě o propojení původně přiložena pouze z důvodu administrativní úspory nyní donutila rozhodovací praxe úřadu společnost T-Mobile rozdělit smlouvy o přístupu a propojení také administrativně. Tento důvod výpovědi byl uveden u všech vypovězených kontraktů a současně bylo partnerům sděleno, že T-Mobile má zájem pokračovat ve spolupráci. Všichni virtuální operátoři obdrželi společně s výpovědí těchto smluv nabídku nových smluv (rozdělených na smlouvy o přístupu a smlouvy o propojení), přičemž ve smlouvách o přístupu k mobilní síti společnosti T-Mobile jim byly vylepšeny cenové podmínky, které jsou ještě výhodnější, než rozhodl úřad ve výše zmiňovaném sporu.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

Nepravdivá je tedy i informace, že ani jeden z těchto MVNO nedostal nabídku velkoobchodní spolupráce od konkurenčních velkoobchodních poskytovatelů. Společnost Český Bezdrát (EriMobile) totiž začala využívat síť společnosti Vodafone. Došlo tedy ke změně poskytovatele velkoobchodních služeb.

Dále připomínáme, že v roce 2021 dostala společnost Nej.cz velkoobchodní nabídku od společnosti O2, kterou následně akceptovala a postupně ji začíná využívat. I v tomto případě byl změně poskytovatel velkoobchodních služeb, což je důkazem probíhající soutěže na velkoobchodním trhu.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme nahradit text na řádcích 2476 až 2486 následovně: „Na velkoobchodním trhu existují případy přechodu virtuálních operátorů od jednoho síťového operátora k jinému, což svědčí o probíhající soutěži.“

I. 8 Kapitola 3.2 Kritérium č. 2: trh v daném časovém horizontu nesměřuje k účinné hospodářské soutěži

Na základě výše uvedených informací navrhujeme přepsat závěr ke kritériu č. 2 následovně:

„Na základě provedené analýzy a výše uvedeného hodnocení situace na maloobchodním trhu, lze konstatovat, že maloobchodní trh mobilních služeb vykazuje znaky efektivní hospodářské soutěže. Tržní podíly síťových operátorů se dynamicky mění a s nimi i struktura trhu.“

Také na velkoobchodní trh vykazuje znaky hospodářské soutěže, mezi které patří přechod virtuálních operátorů od jednoho síťového operátora k jinému. Lze tedy konstatovat, že trh směřuje k účinné hospodářské soutěži. Proto je nutné považovat kritérium č. 2 za nesplněné.“

I. 9 Kapitola 5.1 Způsobilost trhu k tacitní koluzi a transparentnost trhu

Na řádcích 3041 – 3044 úřad tvrdí, že „Na základě výše uvedeného byla shledána existence referenčního bodu – ceny mobilních služeb na maloobchodním trhu, na základě kterého by se MNO mohli orientovat a vzájemně koordinovat své jednání při nastavování podmínek na velkoobchodním trhu bez toho, aby se výslovně dohodli.“

Aby bylo možno použít úroveň maloobchodních cen jako referenční bod, tak by transparentnost na trhu musela být taková, aby umožnila každému členovi hypotetické tacitní koluze dostatečně přesně a okamžitě zjistit vývoj dalšího chování všech ostatních hráčů na trhu (a to včetně jednotlivých MVNO).

Úřad však neprokázal existenci dostatečné (jasné a rychlé) vazby mezi chováním soutěžitelů na velkoobchodě a reakcí maloobchodní ceny. Taková vazba by hypoteticky mohla fungovat, když by se

MVNO, kteří mají potenciál ovlivnit tržní cenu, okamžitě pokusili nabízet své služby za tak nízké ceny a v takovém měřítku, aby měla jejich nabídka za bezprostřední následek značný odliv zákazníků od konkurentů.

Úřad vychází z předpokladu, že funkční (nebo regulovaný) velkoobchodní trh okamžitě povede k prudkému, okamžitému snížení ceny na maloobchodě a vzbudí reakci ostatních hráčů na trhu. To ale nemusí být nutně pravda. Zejména při různých, z pohledu trhu v praxi netransparentních a nepředvídatelných strategiích MVNO není rychlý ani přímý dopad na postulovaný referenční bod automaticky očekávatelný, a tudíž tento „referenční bod“ je pro sledování trhu hypotetickými účastníky tacitní koluze zcela nepoužitelný.

Příklad 1: Pokud jeden nebo více MVNO na trhu dosáhli takových podmínek, které jim umožnili sestavit maloobchodní nabídky pod stávající úrovní „referenčního bodu“ a jako svou strategii zvolili postupný růst tržního podílu při vyšší marži, tak přesto, že na velkoobchodní straně došlo k „odchýlení od tacitní koluze“ tak „referenční bod“ toto odchýlení vůbec nezaznamenal.

Příklad 2: Pokud takoví MVNO jako svou strategii zvolili rychlejší růst tržního podílu při nižší marži (podstatné snížení maloobchodních cen), ale nezvolil současně za svou strategii masivní veřejnou komunikaci zaměřenou proti etablovaným hráčům, tak přesto, že na velkoobchodní straně došlo k „odchýlení od tacitní koluze“, tak efekt tohoto odchýlení v podobě snižujícího se podílu na maloobchodních službách zaznamenají ostatní velkoobchodní hráči až s větším časovým odstupem, když je zřejmé, že nejde o anomálii ve vývoji tržních podílů. Opět by zde „referenční bod“ reagoval až s velkým zpožděním a umožnil tak značný nárůst takového MVNO ještě před tím, než by se jeho strategie stala transparentní.

Příklad 3: V případě, že by takovýto MVNO okamžitě masivně zaútočil cenově a komunikačně na etablované hráče, tak by bylo teoreticky možné sledováním „referenčního bodu“ odhalit jeho strategii a tudíž i „odchýlení se“ nějakého hráče na velkoobchodním trhu. Takováto strategie, byť by se z laického pohledu mohla jevit velmi líbivá, je pro vstupujícího hráče naprosto nevhodná, protože by tím obětoval netransparentnost velkoobchodního trhu, která mu umožňuje narůst do významné velikosti nepozorovaně. Přesto, že by se v tomto případě zdálo jako teoreticky možné pozorovat úřadem navržený referenční bod, přesto ani v tomto případě nelze na základě změn tohoto bodu usuzovat na „odchýlení“ či „neodchýlení“ na velkoobchodní úrovni. Neboť tuto strategii z pohledu účastníka hypotetické tacitní kolize, může zvolit také soutěžitel, jehož velkoobchodní vstup „se neodchýlil“, ale kupříkladu těží ze synergie s jinými službami, nebo krátkodobě nastupuje do trhu agresivně ve snaze zlepšit svoji vyjednávací pozici na velkoobchodním trhu, nebo z jiných strategických pohnutek, které nejsou velkoobchodním hráčům známy.

Závěrem společnost T-Mobile tvrdí, že referenční bod zvolený úřadem „ceny mobilních služeb na maloobchodním trhu“ není způsobilý k tomu, aby podle něj soutěžitelé na velkoobchodním trhu mohli řídit svá jednání, neboť jak změna tohoto „referenčního bodu“ či absence jeho změny nevysílá do velkoobchodního trhu dost jasné signály v relevantním čase.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme, aby úřad přepracoval kapitolu 5.1 ve smyslu připomínky a následně upravil závěr ze zkoumání prvního kritéria hodnocení společné významné tržní síly takto: „Při vyhodnocení způsobilosti trhu k tacitní koluzi je nutné nalezení referenčního bodu, který se ovšem nepodařilo nalézt. Z tohoto důvodu úřad považuje první kritérium za nesplněné.“

I. 10 Kapitola 5.2 Kritérium hospodářského testu – udržitelnost

Úřad v této kapitole správně uvádí, že konkrétní test tohoto kritéria spočívá v prokázání existence věrohodné hrozby represivních opatření, která odrazuje od odchylujícího chování. Ve své další analýze však žádnou takovou hrozbu neprokazuje a současně reálná situace na trhu ukazuje, že soutěžitelé žádnou hrozbu represivních opatření nevnímají a chovají se na trhu velkoobchodních mobilních služeb nezávisle.

Na řádcích 3365 – 3374 úřad správně uvádí, že „Bylo by na individuálním hodnocení všech účastníků tacitní koluze, zda změna, ke které došlo, má potenciál výrazně pozměnit (zvýšit) úroveň konkurenčního prostředí, a tedy i narušit tacitní koluzi.“ Úřad uvádí, že pokud by ke snížení velkoobchodních cen, byť teoreticky i významnému, došlo u hráče (MVNO) bez motivace, prostředků či schopností výrazně navyšovat svůj maloobchodní tržní podíl, dopad takového kroku do úrovně konkurenčního prostředí by byl omezený a použití odvetného mechanismu zbytečné. Naopak úřad tvrdí, že dopad stejného kroku u subjektu (MVNO) disponujícího všemi výše uvedenými atributy, tedy mimo jiné i prostředky na odpovídající publicitu a marketing, by byl výrazně odlišný a účastníkům koluze by nezbyla jiná možnost než ve snaze ochránit svůj tržní podíl, odvetný mechanismus aplikovat.

V rovině kritérií Airtours je argument úřadu významem subjektivních pohnutek a prostředků velkoobchodního partnera neplatný. Zejména proto, že riziko odchýlení od tacitní koluze se totiž nehodnotí z hlediska jeho faktického dopadu na trh, ale z hlediska jeho potenciálního dopadu na trh. A hodnocení rizika odvetného mechanismu neprovádějí ti účastníci tacitní koluze, kteří trh sledují (ani regulátor). Hodnocení provádí pouze ten účastník, který se svým jednáním (nabídkou) chce od hypotetické tacitní koluze odchýlit. Tudíž ten, kdo by se chtěl odchýlit by musel predikovat a) chování svého velkoobchodního partnera na trhu a b) reakci ostatních účastníků hypotetické tacitní koluze na takovéto chování svého partnera.

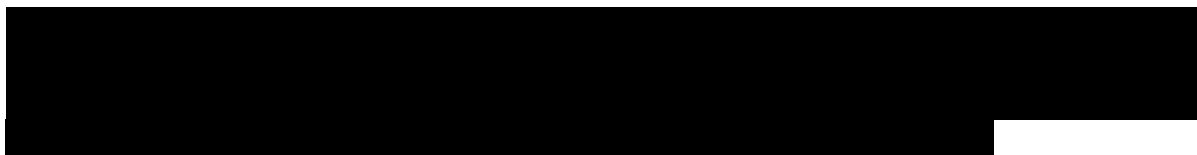
Ten podnikatel, který by zvažoval odchýlení se od hypotetické tacitní koluze, nemá ale dostatečné prostředky na to, aby dokázal posoudit riziko chování svého partnera na trhu. Úřadu se může jevit z dat, které má historicky k dispozici, nebo je získal v rámci zákonného dotazování (například na jeho strategické plány), že některý z partnerů má nebo nemá větší potenciál trh reálně ovlivnit. Tyto údaje ale ten, kdo vytváří velkoobchodní nabídku nemá k dispozici. A navíc ani úřad ani žádný poskytovatel přístupu nedokáže predikovat a ošetřit všechny možné budoucí scénáře chování MVNO partnera. MVNO partner může například přehodnotit svou strategii, získat financování, změnit majitele, reagovat na nejrůznější tržní události atd.

Faktory absence motivace, prostředků či schopností výrazně navyšovat svůj maloobchodní tržní podíl nejsou ze strany „odchylujícího se“ reálně hodnotitelné. Proto při posuzování, zda může nebo nemůže dojít k uplatnění odvetného mechanismu, jak ho předvídají kritéria Airtours, může hodnotit „odchylující se“ hráč pouze objektivní potenciál své velkoobchodní nabídky, kterou dává svému partnerovi.

Obchodní tajemství začátek

[REDACTED]

[REDACTED]

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme, aby úřad vyhodnotil toto kritérium tak, že nebyla prokázána udržitelnost hypotetické tacitní koluze.

I. 11 Kapitola 5.2 Kritérium hospodářského testu – udržitelnost

Na řádcích 3405 – 3409 úřad tvrdí, že „Zatímco velkoobchodní nabídka reflektuje vývoj poptávky na maloobchodním trhu v oblasti hlasových služeb a služeb SMS, v oblasti datových služeb dochází k prohlubování nedostatečného objemu dat na nabídkové straně velkoobchodního trhu vzhledem k objemu poptávky na maloobchodním trhu.“

Pro kritéria Airtours není možné hodnotit trh jako agregovaný celek, kde je rozhodující kvantita nabídky, ale pro narušení hypotetické tacitní koluze postačí jediná nabídka, která se od tacitní koluze odchyluje. Srovnávat průměr poptávky maloobchodního trhu vůči vývoji tvorby (kvantitativní) nabídky nemá pro hodnocení kritéria udržitelnosti žádný význam, neboť „narušující“ chování se v průměru ztratí. Grafy č. 104, 105 a 106 tudíž nemají ve vztahu ke kritériím Airtours žádnou vypovídací hodnotu.

Validitu daného kritéria a zejména jeho přezkoumatelnost navíc značně komplikuje skutečnost, že není naprosto zřejmé, co zobrazují křivky „meziroční vývoj tvorby nabídky služeb na velkoobchodním trhu pro MVNO“ a jakými daty byly naplněny.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme, aby úřad vypustil grafy č. 104, 105 a 106 včetně textů na tyto grafy odkazujícím. A dále aby vyhodnotil toto kritérium tak, že nebyla prokázána udržitelnost hypotetické tacitní koluze.

Dále navrhujeme změnit závěr ze zkoumání druhého kritéria hodnocení společné významné tržní síly následovně: „ČTÚ shledal existenci překážek pro udržitelnost tacitní koluze tří MNO pramenící z existence závazku národního roamingu společnosti O2 z aukce kmitočtů v roce 2020. Dále existují velkoobchodní nabídky nezávislé na konkurentech, a tedy odchylujících se od hypotetické tacitní koluze. Druhé kritérium proto považuje ČTÚ za neprokázané.“

I. 12 Kapitola 5.3 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Úvodem považujeme za potřebné konstatovat, že úřad neaplikuje tento parametr kritérií Airtours správně. Vnější faktory jsou parametr, který si hodnotí každý člen hypotetické tacitní koluze sám a rozhoduje se, zda takové faktory jsou sto narušit jeho obchodní strategii. Nejedná se o kritérium objektivní, neboť hráči na trhu neznají navzájem své reálné plány a mohou pouze odhadovat vstup nebo chování jiných hráčů. Pro naplnění tohoto parametru tudíž stačí pouze teoretický potenciál vstupu či nepředvídatelného chování konkurence k tomu, aby změnil strategii soutěžitelů a znemožnil jim jednat s jistotou charakteristickou pro stav tacitní koluze. Není tedy nutné aby „narušující“ událost skutečně v krátké době nastala s vysokou pravděpodobností, nebo se projevila na trhu, postačí, aby existovaly podmínky k tomu, aby mohla nastat. Již identifikací tohoto potenciálu je nenaplněno toto kritérium Airtours, neboť již tento stav narušuje hypotetickou tacitní koluzi.

Na řádcích 3436 – 3459 úřad tvrdí, že omezení frekvencí vhodných pro poskytování mobilních služeb a vysoké náklady potřebné pro vstup na tento trh tvoří bariéru pro vstup na trh. Současně úřad dodává, že povinnost národního roamingu udělená na základě aukce 700 MHz nebude využita v časovém horizontu analýzy.

Společnost T-Mobile s tímto stanoviskem nesouhlasí. Již z formulace, jakou úřad použil při hodnocení možnosti vstupu na trh prostřednictvím regulované nabídky národního roamingu, tedy slovy: „Lze předjímat, že efekt se dostaví až“, úřad dokazuje, že zaměňuje efekt možného vstupu na trh s efektem na hypotetickou tacitní koluzi. Soutěžitelé nedokážou vyhodnotit, zda v horizontu analýzy dojde nebo nedojde ke vstupu na trh. Nemají k tomu žádné relevantní informace a lze předpokládat, že veškerá jednání o vstupu s využitím regulované nabídky budou pečlivě střeženým obchodním tajemstvím. Je možné, že k vstupu nedojde, ale prostá existence takovéto možnosti vstupu již má efekt na chování všech soutěžitelů a má narušující efekt na hypotetickou tacitní koluzi. Stručně řečeno, efekt regulované nabídky národního roamingu se již dostavil přesto, že ke vstupu operátora s národním roamingem doposud nedošlo.

Návrh T-Mobile:

Společnost T-Mobile navrhuje přepracovat tuto část analýzy tak, aby v rámci daného kritéria úřad konstatoval, že na vymezeném trhu neexistují značné, a nikoliv dočasné překážky vstupu na trh, které brání rozvoji konkurence.

I. 13 Kapitola 5.3 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Na řádcích 3514 – 3521 úřad uvádí, že nelze očekávat, že referenční nabídky pro přístup k síti na základě podmínek aukce kmitočtů v roce 2020 (pásmo 700 MHz) budou mít vliv na situaci na mobilním

trhu. Tvrdí konkrétně, že dle podmínek aukce uvedená referenční nabídka pro přístup pro MVNO se bude vztahovat pouze na přístup ke službám v pásmu 700 MHz, a bude se tedy vztahovat jen na poskytování datových služeb, a to s omezenou kapacitou (10 MHz kanál v daném pásmu).

Úřad nesprávně a úzce vymezuje rozsah povinnosti z aukce, která se nevztahuje jen na 10 MHz kanál, ale na celou síť, která tento kanál využívá (operátoři mají povinnost uzavřít Smlouvu o přístupu k veřejné komunikační síti provozované s využitím rádiových kmitočtů, které jsou předmětem Příkladu, poskytování elektronických komunikačních služeb prostřednictvím elektronických komunikačních sítí provozovaných s využitím rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 700 MHz).

Současně Úřad zcela opominul závazky uložené v rámci aukce na 800 MHz, který je koncipován obdobně široce (Závazek velkoobchodní nabídky – závazek Žadatele poskytnout přístup k veřejné komunikační síti provozované Žadatelem s využitím rádiových kmitočtů získaných na základě tohoto výběrového řízení).

Návrh T-Mobile:

Společnost T-Mobile navrhuje přepracovat tuto část analýzy tak, aby reflektovala potenciální dopad na udržitelnost hypotetické tacitní koluze skutečného rozsahu referenčních nabídek z aukce v pásmu 700 MHz a z aukce v pásmu 800 MHz.

I. 14 Kapitola 5.3 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

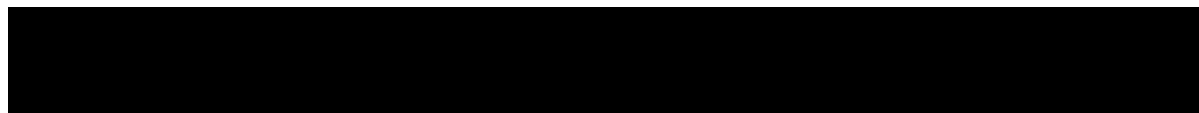
Na řádcích 3550 – 3566 úřad uvádí, že provedl test replikovatelnosti regulovaných referenčních nabídek společnosti T-Mobile v kombinaci s komerčními podmínkami společnosti T-Mobile pro poskytování hlasu a SMS a tvrdí, že kombinaci regulované a komerční nabídky považuje za vstup, který nedokáže replikovat tržní ceny.

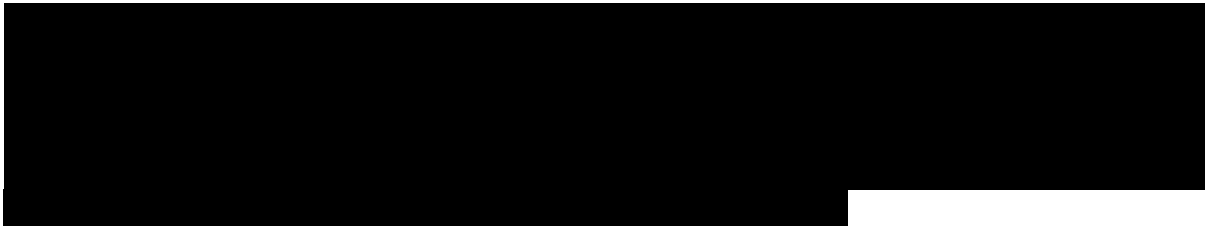
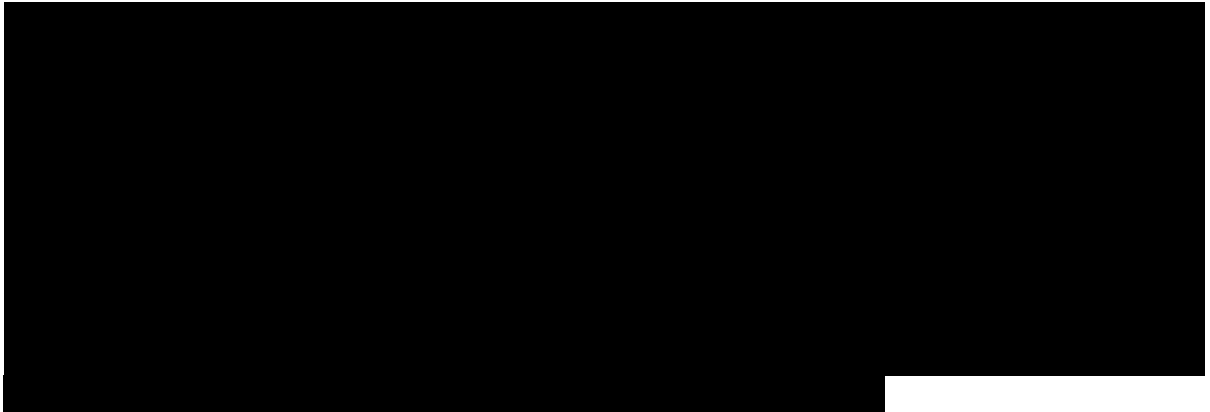
Současně úřad výslovně uvádí, že neprovedl analýzu replikovatelnosti čistě na základě regulované nabídky.

Společnost T-Mobile zde předem musí poznamenat, že není možné posoudit, co úřad zahrnul do svého testu za nabídky, ani jakou zvolil metodiku. Nelze se tudíž vyjádřit nebo přezkoumat jeho tvrzení o replikovatelnosti. Již ale z rámce, který úřad uvádí, je naprosto zřejmé, že zcela nekonzistentně prováděl test nad komerčními nabídkami, které jsou postavené jako funkční celek pro určitou poptávku velkoobchodních zákazníků sloučeně s regulovanou datovou nabídkou, kde úřad reguluje cenu tak, aby byla nákladová. Ze samotné koncepce modelu replikovatelnosti nad dvěma zcela nesourodými rodinami produktů je zřejmé, že tento test nemá žádnou vypovídající hodnotu o možnostech velkoobchodních partnerů – potenciálních konkurentů.

Současně úřad uvádí, že zcela záměrně neprovedl analýzu replikovatelnosti čistě na základě regulované nabídky a zcela tak popřel princip technologické neutrality, který by mohl nabízet konkurentům potenciál, zejména pro datové tarify s vysokou spotřebou dat, konstruovat atraktivní maloobchodní nabídku s využitím technologických alternativ volání a SMS jako je standard VoLTE, OTT alternativy k hlasovému volání a zasílání zpráv (mj. RCS, iMessage).

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Společnost T-Mobile navrhuje přepracovat tuto část analýzy tak aby nekombinovala regulovanou a neregulovanou nabídku. Současně společnost T-Mobile navrhuje, aby úřad provedl test replikovatelnosti regulované nabídky se zahrnutím potenciálních služeb VoLTE a dalších OTT alternativ k hlasovému volání a zaslání zpráv (mj. RCS, iMessage) a seriózně vyhodnotil jejich potenciál narušit udržitelnost tvrzené tacitní koluze.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

I. 15 Kapitola 5.3 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Na řádcích 3567 – 3573 úřad tvrdí, že s ohledem na dostupné informace z trhu, a i na základě zkušeností ze zahraničí s procesem a efektem zavedení národního roamingu pro nového operátora, že s největší pravděpodobností nedojde ke vstupu v rámci časového vymezení této analýzy z řad držitelů přidělení v pásmu 3400–3800 MHz.

Jak jsme již uvedli výše, pro narušení tacitní koluze stačí jen potenciál, nemusí dojít k bezprostřednímu vstupu dalšího hráče, stačí vědomí rizika, že k němu může dojít.

Úřad uvádí, že mimo jiné „s ohledem na dostupné informace z trhu...“ s největší pravděpodobností nedojde ke vstupu v rámci časového vymezení této analýzy z řad držitelů přidělu v pásmu 3400–3800 MHz. Pomineme-li, že není vůbec zřejmé, o jaké informace z trhu své poznatky úřad opírá, tak se v tomto ohledu úřad dopouští, z hlediska pravidel hospodářské soutěže, hrubé chyby tím, že své závěry a hodnocení o vstupu konkurence na trh zveřejňuje. Soutěžitelé totiž nemají v tomto ohledu k dispozici žádné informace ve věci strategických plánů konkurence a úřad by tak mohl podobnými tvrzeními a hodnoceními ovlivnit chování soutěžitelů na trhu. Společnost T-Mobile však v tomto případě považuje hodnocení úřadu za zcela nepodložené a z hlediska hodnocení rizika vstupu konkurence na trh s využitím národního roamingu – ať již přímo nebo jako s vyjednávacím nástrojem na dosažení výhodné spolupráce v jiném modelu MVNO – s ním nesouhlasí.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Společnost T-Mobile navrhuje přepracovat tuto část analýzy tak, aby vyhodnotila, že potenciál vstupu držitelů regulovaných přidělu je natolik materiální, že efektivně zabraňuje udržitelnosti hypotetické tacitní koluze.

I. 16 Kapitola 5.3 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Dopad existující regulační povinnosti

Úřad při analýze pominul podstatný existující vnější faktor, který má potenciál narušit chování hráčů v hypotetické tacitní koluzi. Pro udržitelnou tacitní koluzi je totiž zásadní, aby všichni její účastníci měli obdobné motivace ji udržovat. Pokud některá ze stran hypotetické tacitní koluze je ovlivněna vnějším faktorem, který má potenciál odlišit její motivaci, jak se chovat na trhu od ostatních hypotetických účastníků, pak je tacitní koluze jako koncept neudržitelná. Konkrétně pokud je jedna ze stran zavázána závazkem poskytnout za regulovanou, nákladovou cenu za národní roaming, tak její motivace k chování na trhu je zásadně odlišná než u těch stran, které takový závazek nemají. Tím že vznikne asymetrie v motivaci stran hypotetické tacitní koluze se stává tato neudržitelná. V tomto konkrétním případě strany bez regulace nedokážou předvídat chování strany, která je cenově regulovaná. V případě trhu v ČR tak nemůže být zřejmé, zda, jak a o čem jedná společnost O2 se svými partnery s právem národního roamingu (a to na škále nejedná vůbec, přes vyjednání výhodných MVNO podmínek, po implementaci národního roamingu) a tudíž není možné jakýmkoli způsobem předvídat motivace a chování společnosti O2 a koordinovat se v rámci tacitní koluze. Obdobně pak nedokáže společnost O2 předvídat strategii partnerů bez regulační povinnosti, kterou reagují na tuto nejistotu

(a to opět na škále nejedná vůbec, přes vyjednání výhodných MVNO podmínek, po implementaci komerčního národního roamingu). V takové situaci je existence tacitní koluze fakticky vyloučená.

Návrh T-Mobile:

Úřad by měl zpracovat do vyhodnocení kapitoly vnější faktory také vliv regulace jednoho z hráčů na trhu hypotetickou tacitní koluzi.

I. 17 Kapitola 5.3 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Na základě výše uvedených informací navrhujeme upravit závěr ze zkoumání třetího kritéria hodnocení existence společné významné tržní síly následovně: „Na základě výše hodnocených dílčích kritérií pro hodnocení schopnosti mimostojících subjektů narušit uvažovanou společnou strategii v rámci tacitní koluze bylo shledáno, že neexistují významné překážky pro vstup dalšího síťového operátora na trh, a současně, že vliv již uložené regulace z podmínek aukcí spektra má takovou sílu, aby narušil případnou tacitní koluzi. Toto kritérium tedy nelze považovat za splněné.“

A dále společnost T-Mobile navrhuje změnit text závěru ke společné SMP následovně: „Vyhodnocení jednotlivých dílčích kritérií, jmenovitě způsoblost trhu k tacitní koluzi, možnost monitorování odklonu od podmínek společné strategie, účinné odvetné mechanismy a reakce subjektů stojících mimo společnou strategii, neindikuje existenci společné významné tržní síly.“

I. 18 Kapitola 6 Navrhovaná nápravná opatření

Na základě připomínek uvedených výše navrhujeme vypustit celou kapitolu 6.

II. STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU OPATŘENÍ

Neuplatňujeme.